

Andrew Peacock

Sinop: Orta Çağ'da Müslüman bir sınır şehri

Bu belge, Sinop'un 13. ve 15. yüzyıllar arasında geniş Müslüman dünyası ile olan ilişkilerini anlamak amacıyla, Arap, İran ve erken Osmanlı kaynaklarından Sinop'un ortaçağ tarihini inceler. Sinop'un önemi, Karadeniz'deki ana Selçuklu limanı ve böylece de Anadolu'ya ve daha ilerideki Müslüman dünyasına yapılacak ithalat için güney Rusya steplerinden kürklerin ve kölelerin getirildiği ana ticaret yollarından biri olma özelliğinden gelmektedir. Fakat, Müslüman kaynakları Sinop'u, inanmayanlara karşı bir cihad üssü ve mükemmel bir sınır şehri olarak anlatır. Efsane, Sinop'un, Kırım ve Dobruca'yı İslam'a geçirmekle yükümlü Sari Saltuk adlı Müslüman din adamının üssü olduğunu anlatırken, Selçukluların Sudak adlı Kırım şehrini fethetmek için kısa ve şanssız teşebbüsde buldukları yer Sinop'tur. 14. Yüzyılda bağımsız bir *beylik* olan Sinop, Hristiyan gemilerini batıran, dolayısıyla da cihadı, Karadeniz'deki İtalyan tüccarların büyüyen nüfuzu tarafından şüphesiz tehdit edilen şehrin ticari menfaatiyle birleştiren yöneticileri Gazi Çelebi'nin faaliyetleri ile meşhur olmuştur. Ancak, Sinop'un çok uluslu Müslüman, Hristiyan, Türkmen, Kıpçak Türk ve Yunanlı nüfusuna ev sahipliği yapmış olduğunu biliyoruz. Bu araştırma, ortaçağ ve erken Osmanlı dönemi boyunca, Sinop'un stratejik öneminin Kırım'ın tartışmaya açık topraklarına yakınlığı ve "sınır şehri" tanımını hak ederek Karadeniz'in kontrolündeki önemiyle korunduğunu ileri sürmektedir.